

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

A BAJAI SZABADELVÜPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház I. emelet. — Telefon-szám: 17.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felélős szerkesztő:
Dr. Lemberger Ármin

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítanak.

Békegalambck.

* A politikai válság magasan torlódo hullámai felett ismét békegalambok röpködnek a reménység zöld gallyával csőrükben. Lesz-e valami foganatja a számos oldalról megindult békekisérleteknek, Isten a megmondhatója, de az kétségtelen, hogy e haza minden hű fiának szívében elevenen él az a forró óhaj, hogy mielőbb szakadjon vége e szerencsétlen állapotoknak, melyek a koalíciónak hazafisággá előléptetett akarosságából oly mérhetetlen nagy erkölcsi és anyagi kárt hárítottak a nemzetre.

Aki figyelemmel kísérte az egy év óta húzódo politikai válságot, az szinte érthető lenne tartja, mikép fajulhattak el ennyire a viszonyok, mikép mérgesedhettek el a köz-állapotok olyannyira, hogy a meg-megújuló békekisérletek rendszerint nagy csalódással végződnek.

A kibontakozás kulcsát a koalíció őrzi és az ő lelkiismeretétől és igazi hazafiságától, mely nem egyértelmű és azonos a pártpolitika partikularis érdekeivel, függ imár, hogy az újból folyamatba tett békeakció ezuttal csütörtököt ne mondjon.

Ha a koalíció az ország mélyen megrendült békéjének és nyugalmanak szempontjából, azon nagy és számos érdek szempontjából, melyek a válság fentartásával kockára vannak téve, fogja megítélni az a hazafias missziót, mely reá a kibontakozás terén hárul, ha teljesen át fogja érezni azt az óriási felelősséget, mely egykor a történelem időszéke előtt számon fogja kérni cselekedeteinek erkölcsi rugóit, akkor az a halvány reménység, mely most a politika látóhatárán dereng, meghozhatja a várva-várt megoldást.

De kérdés és nagyon is kérdés, vajjon

a koalíció kebelében megvan-e a politikai önmegtagadás és önmérsékletnek az a mértéke, mely a válság sikeres és tartós megoldására szükséges? Sajnos, azt kell hinnünk, hogy a koalíció taborában is mindenkor a jól-rosszul összefoldozott szeparatiztikus hajlamok győzedelmeskednek és semmibe sem veszik az ország azon egyetemes érdekét, hogy már a béke és rend helyreállítására nézve rég elérkezett a tizenkettedik óra.

A koalíció eredendő bűne, hogy nem közös politikai irányelvek, nem azonos vezéreszmék tartják egyívű, hanem pusztán a mindenkifelelt megőrzendő hatalmi szempontok, ez teszi lehetetlenné, hogy a koalíció a kibontakozás érdekében egy egységes és egyöntetű akcióra magát elhatározza. Andrassy Gyula grófnak a vezérlőbizottság legutóbbi ülésében tett azon kijelentése, hogy ő az általános szavazati joggal nem fog sohasem megbarátkozni az életben, riktó világot vet arra a disszonanciára, mely minduntalan felüti fejét, ha arról van szó, hogy a politikai helyzet kibogozása érdekében a koalíció valami közös lépést tegyen meg. Ekkor derül ki a maga kendőzetlen, rideg valóságáról, hogy a göröcsös strebereskedés a nyers hatalomért terelte a politikai meggyőződésre nézve legellentétebb pártárványlatokat a koalíció közös taborába és hogy pusztán a ragaszkodás e hatalomhoz, a nehezen kivívott prestige mindenáron való megőrzése az a kapocs, mely a koalícióban egyesült pártokat az ország egyenes megkötésására, a béke és rend helyreállításának veszélyeztetésére, még ma is együtt tartja.

Mi gyakorlati értelme van annak, hogy Kossuth Ferenc fennen hirdeti, hogy a koalíciónak is sikrá kell szállania a általános választói jog megvalósítása érdekében, ha a

legközelebb összeülő vezérlő-bizottság már desavualja vezérének e kijelentését és a következő pillanatban ez a nagyfontosságú ki-nyilatkoztatás már Kossuth Ferenc privát véleményévé zsgorodik össze.

Nem is lesz addig nyugalom és béke az országban, míg a nemzet egésze nem szánja el magát arra a heroikus lépésre, hogy méltó haragjának ostarával szétkeresse a koalíció gyűjtőneve alatt összeverődött zagyvaságot, melynek kedvesebb és előbbrelvaló a maga kicsiny és silány párttaktikája, mint az ország békéje és nyugalma, mely az egyik percben, hiszen a függetlenségi párt tradícióhoz, a haladás és liberalizmus jelszavát tüzi ki a zászlajára, a másik percben pedig a maradiság és a reakció szolgálatába szegődik.

Hiszen az sem igaz már, hogy a magyar vezényszó kiküzdése képezi azt a pántot, mely a koalícióban egyesült pártokat összetartja, — az általános választói jog kérdésében mutatkozó elvi ellentétek eléggé demonstrálják, hogy a hatalom megőrzésén kívül semmiféle közös és egyértelmű vezérmotívum nem egyesíti a politikai nézetre és véleményre egymástól eltérő frakciókat.

Nincs ebben a rosszul összetákolott keverékben más kívánság, mint az a frivol machiavellismus, minden olyan kérdést gondosan kiküszöbölni a koalíció kebeléből, mely a feltéve őrözt összetartást bármikép megbolygathatná, mert ezzel veszélyeztetnék azt a hatalmat, mely nekik minden, ha időközben el is vérzik az ország e rideg érdekek önző versengésében.

Nem lehet és nem is lesz kibontakozás, mert a koalíció képtelen a válság megoldása érdekében közös alapra helyezkedni és ha a higgadtabbak, a józanabbak, akik a nemzet

TÁRCA.

A cervignanoi »Szászország.«

— A »Bajai Hírlap« eredeti tárcája. —
Írta: Lengyel Henrik.

Cervignano kedves kis olasz városka — Ausztriában s arról híres, hogy nem híres semmiről, de meg van az az érdeme, hogy a fumei Tagliától, mely Olaszország és Ausztria között a határt képezi, két kilométernyire fekszik, honnan a gyorsvonat két óra alatt Velencébe visz.

Természetes tehát, hogy ugy építkezése, mint lakossága tekintetében teljesen magán horjda az olaszországi kisebb városok bélyegét; utcái, melyek többnyire árkaós kőházakból állanak, szűkek és görbék, lakossága telivér olasz s lámpással is alig lehetne embert találni, ki az olaszon kívül más nyelvet is beszélne.

Gyönyörű síkságon fekszik, körülveve az olasz modorban beültetett girlandos gyümölkkel, gyümölkösökkel s rizsföldekkel s a gyümölkösök között akad elvéve egy-egy citrom-fa is.

A nők szépek — míg fiatalok (tehát nem szesznek kivétel) s eltekintve az uri hölgyektől, kik szentén a írisi divatlapok evangéliumainak követői, olasz népviseletükben gyönyörűten festenek.

Szerelm dolgában sem tagadják meg fajukat, szeretnek forrón, déli temperamentumuk teljes gőze-rejével s amily könnyen lángra lobbannak, választottjukat ép oly könnyen csalják meg. — Resumé:

ők is szeretik a változatosságot. Hajdanában itt is mozgalmasabb élet volt, midőn még Venet a monarchiám térképén diszelgett s a társadalmi, valamint üzleti érintkezés szele idáig is eljutott.

Most lakói idilli csendben, — békében élnek. Megindító nyugalommal szedik be a termékeny anyaföld dus adományait s hálattal szível áldják a mindenható, hogy nem Grönländ jégfedte mezeit adta hazájukul.

A város keleti szélén, hol Monfalcone felől az országot vezet be, egy óriási park mélyében egy olasz renaissanceban épült ősi kastély áll.

Modena Cavaliere de Corlenova e kastély ura. Örnagy volt az osztrák-magyar hadseregben s — legalább mint maga mondja — hatvanhatban ő is font egy-egy levelet a custozzai babérba.

E csatában megsebesült s nyugalomba volt kénytelen menni.

Kardját szögére akasztotta, az aranyujtásos kabátját polgári ruhával cserélte föl s mivel fájt láleknek, hogy le kellett lépnie a dicsőség mezejéről, a munkában keresett vigasztalt.

A jámbor cervignanoiak — kik szívük mélyében mégis csak irrendista elveket vallanak, — titokban nehezítették reá, mivel olasz létre osztrák-magyar katona volt s így nem nagy népszerűségnek örvendő, nem csoda, ha a polgármesterválasztásnál, melynek góndterhes, de ép oly díszes székére ő is aspirált — fényesen megbukott.

Ellenfelének, kit a szerencse s a cervignanoiak bizalma polcra emelt, engesztelhetlen ellensége is maradt; a rettenthelen katona, ki a golyók zápo-

rásban s az ellenség szuronyai előtt mindig megállta helyét, nem egy könnyen tudta elviselni a politikai téren szenvedett vereség kudarcát és sértett önérzete lelkében szüntelen forrongott, mint láva a vulkán mélyében.

Ha most még hozzá tesszük, hogy Modena lovagnak gyönyörű leánya volt, kit »Szászország-nek« nevezett a város apraja, nagyja, Pietro de Borgo polgármesternek pedig daliás termétt szép fia, kik lelkük mélyében már régen megállapították, hogy egymás nélkül élni nem tudnak, ugy kész a Montecchi és Capuletti-féle bonyodalom, csakhogy Romeonak: Luigi, Juljának pedig: Angela volt a becsültes keresztneve.

Természetes tehát, hogy csak titokban imádhatták egymást.

Szerelmi ömlengéseiknek a Modena-féle nemesi park árnyas ligetei alkalmas tanyát nyújtottak s bár az öreg örnagy Cerberusként őrizte feltett kincsét, egyetlen leányát, — ez mégis kifogott rajta, mert egy szerelmes nő eszén tuljárni nem lehet.

Midőn az esti alkony a földre borította szürke fátyolát s homályba takart kastélyt és polgármesteri lakást egyaránt s az öreg Cerberus pilláira is jótékony álmot hozott, a nemesi park északi részén, a Rio della villa partján, mely a parkot ez oldalon határolta, nap-nap után egy ifju pár olvadozott szerelmi mámorban.

— Halold — szólt az ifju ilyenkor — a plátánok rezgő lombjai között enyelegve játszik a langyos esti szellő, szerelmemről suttognak ők is szüntelen.
— Nézd — folytató a szerelmes »Szászor-

érdekelt szívükön viselik, meg is penditenek egy-egy mentő eszmét, mely kivezető ösvényül szolgálhatna az összekuszált helyzetből, úgy kéntelenek azt a főtvetkező órában feláldozni a párttaktikának.

Párttaktikával pedig nem lehet megcsinálni a kibontakozást

Politikai hírek.

Kormányválság? Már megint tele vannak a koalíciós lapok kormányválságról szóló hírekkel. Azt írják, hogy a Fejérvári kormányt a király az e heti bécsi audienca alkalmából eljettette és hogy a koalícióval minden áron kompromisszumot akar kötni a korona.

Ezeket a híreket maga Fejérvári cáfolta meg. A miniszterelnököt több hozzá közlő álló politikus kereste föl, akik szóba hozták a demissióról szóló híreszteléseket, mire Fejérvári báró a következőket jelentette ki:

— *A kormány nem is juthatott czuttal olyan helyzetbe, hogy a lemondás beadására kellett volna gondolnom. Alternatív javaslatokat terjesztettem előfeltevéseim és a felség e javaslatok dolgában főtartotta magának a döntést. Néhány nap alatt dől el, hogy ő felsége mely irányú előterjesztéseimet hagyja jóvá.*

A miniszterelnök aztán megjegyezte, hogy a készülöbben lévő kompromisszum-tárgyalásokról mit sem tud.

— De azért — tette hozzá — természetesen szívesen fogadok mindenkit, aki a kibontakozás érdekében akar velem beszélni. Ha a koalíciónak van javaslata, hát tudja, hogy engemet hol találhat meg.

Póttartalékosok behívója a bajai város-házán. A honvédelmi miniszternek rendelete kapcsán érkezett királyi parancsot, mely a póttartalékosokat december 27-ére behívja, a városi tanács a napokban kiűggesztett rendelete. Erre egyik 48-as újság azzal vadalta meg a tanácsot, hogy a közgyűlésnek a passzív rezisztenciára vonatkozó határozatát, — mellyel a póttartalékosoknak újoncpótlás céljából való behívása körüli ságkedést is megtagadta a törvényhatóság — állítólag megszegte.

A tanács ez okból érkeztetle hívta össze f. hó 7-én az alkotmányvédő bizottságot, mely konstatalván, hogy a bajai közgyűlés rezisztenciája a póttartalékosok királyi parancsával való behívása esetére nem vonatkozik, a tanács intézkedésében megnyugodott, a jövőre nézve azonban utasította, hogy hasonló esetben előzőleg az alkotmányvédő bizottságot kérdezze meg.

A legújabb politikai hírek hatása. A gyötört lázban szenvedő beteg nem szomjazza jobban az enyhétadó és üdítő italt, mint az ország állandó izgalomából élő közönsége, amiként várja az alkotmányváltásból kivetett fényugrást fölöttébb. A láthatart elborító sötétségben mintha egy kis világosodás mutatkozna, mely arra enged következtetni, hogy közeledek a kibontakozás. Maguk a koalíciós lapok hirdetik, hogy az egyezkedési tárgyalásokra az előkészületeket megtették a koalíció vezéreiben a tisztességes béke megkötésére, mely nem lenne a nemzetre lealázó — megvan a hajlandóság. Avagy semmi, vagy mindent! Ez az elv most már elnémet. Lukács László érintkezett a koalíció vezéreivel, ő szerzett információit, hogy tovább információssan. Széll Kálmán nevet emlegetik, akikben meg volna a garancia arra, hogy a nemzeti követelmények biztosítása mellett az alkotmányos és törvényes rendet helyre állítsa. Széll lenne az »új kiegyezés« Deák Ferencé. Az ő személye iránt a korona is, a nemzet is bizalommal viseltetik. Annak idején ő volt a »jog, törvény és igazság« hirdetője, ő volt az, aki minden kérdésben az ellenkező a legnagyobb előzetkenységű figyelemért méltatta, ő volt, aki Apponyi és pártját kebeleire fogadta, ő volt, aki a választások tisztasága érdekében a kuriai bírásokodást életbe léptette, ő volt, aki a válság kitörésekor visszavonulva, semleges állást foglalt; — mint ilyen, ugye-szólván, egyedül alkalmas az ország békéjének helyreállítására, ha a korona és a nemzet között az adott körülmények és viszonyok között egyáltalán lehetséges az összekötő aranyhidat megépíteni; egyedül ő alakíthat törvényes és alkotmányos kormányt. A legújabb hírek szerint Fejérvári Géza báró miniszterelnök ajánlatára ő felsége magához kéri Széll Kálmánt s tárgyalni fog vele. E hír igen jó hatást keltett. A legjobb reménység tölti el az országot. Városunkban is mintegy megkönnyebbülten várják a bekövetkező politikai eseményeket. Mindenki bizakodik benne, hogy a kínos helyzet most már nem sokáig tarthat s míg mindannyian irtozunk az erőszak uralmától, vágyva vágyunk a békés egyetértéssel helyreállítandó törvényes és alkotmányos rend mihamarábbi bekövetkezésére. Akárki csinálja meg a »tisztelességes« békét, csak már csinálja meg valaki, mert a mai állapot tűrhetetlen.

Egy függetlenségi kultürember. Valaki, aki egész életében a legmegingathatatlanabb függetlenségi párti ember volt, egyszersmind egész életében igazi kultürember volt. Sőt merészkedett most is az maradni.

Ez Hoitsy Pál.
Ő merészkedett a választást előtt kifejtetni, hogy nyolcvan magyar választószóló nem lesz boldogabb a magyar. Kár volt az egész láhóért.

Hoitsy Pál e nagyfontosságú kijelentéséről a koalíciós lapok, melyek pedig egyébként a posztagmilitások és papizáltonok sületleneséiről hasabokat közölnek, egy szóval sem vettek tudomást. Felújui valótlanságokat, elhallgatni a tényeket, rágalmaizni s gyalázkodni: ezek ma a magyar hazafasság keltekei.

Pinkovich Elemér választókerületében. Pinkovich Elemér, a regőcei kerület szabadelpárti képviselője a napokban folytatta körútját kerületében. Megjelent Bámtonostoron, Baracsán, Dávodon, Csátján, Garán és Vaskuton. Valamennyi községben szeretettel fogadták a kedvelt fiatal honatyt s mindenütt bizalmat és köszönetet nyilváníttak neki azért a lankadaltan buzgalomért, mellyel a kerületéhez tartozó községeket ügyeit előmozdírtani igyekezett.

Latinovits Géza. Latinovits Géza volt orsz. képviselőt, a bácsalmási lokális érdekek vezérőfőjét, a legutóbbi megyei közgyűlésben sokan keresték föl a bácsalmási kerület választói közül s kértek, hogy a legközelebbi alkalommal újból lépjen föl. Latinovits Géza nem tett biztató kijelentést.

Ugy is történt.
Mánap este a Lido parkjában mondá Angela imádójának: »Nézd, az Adria tóncól hajbjaira ezüst koronákat csókol a méla hold, ő is csak szerelemről regél nekik!« — »Halled!« — felelt az ifju — »a bokrok rezgő lombjai között enyelegve játszik a langyos esti szellő, szerelemről suttognak ők is szüntelen!«

Harmadnap reggel a »Hotel Beau Rivage« egyik szobája atyján a pincér halkán kopogott.

— Bocsánat, egy sürgöny Cervignanóból Signore Luigi de Borgo részére, szólt alázatos hajlongások között a szobába lépve.

Meghökkenve olvasta a sürgönyt az ifju pár, de aztán boldogan lélegzett újra föl.

— Jertek haza, minden meg van bocsájva — volt a rövid üzenet.

Nem volt nehéz a szökevények nyomára találni, mert illy regényes kirándulósnaknál a velencei »Hotel Beau Rivage« volt a megszokott célpont, ezt az öreg Modena — magáról tudta.

Boldogan láttak tehát kis holmijuk csomagolásához s a legközelebbi vonat visszavitte őket Cervignanoba, átvenni az apai dörgedelmeiket s utána az apai — áldást.

A Modena kastély egyik szárnyépületében húzódtak meg s Luigi de Borgo a legirigyletebb férj volt Cervignanóban. — — — — —

Pedig örültek volna az irigy cervignanoiak, — ha a kulissák mögé láthatnak volna. —

Ezután is gyakran kereste föl az ifju házaspár a Modena park árnyas ligeteit, de mintha a Rio della Villa hajjai nem suttogtak volna már oly éde-

Glosszák a politikai hétről.

Ami a héten Budapesten történt: az kétségtelenül a sajtószabadság megsértése volt. S minthogy tényleg ez volt, csak a legnagyobb aggodalommal és kétségbeeséssel lehet reá vizsgálgondolni. Idáig jutottunk! Fegyveres harcok folynak a népfelleges szerkesztőségek ellen . . .

És itt hiábavaló az olcsó erkölcsi felháborodás és leckétetés

A politikai helyzet a forradalom jegyében került és az egész helyzet csakis e válságos tényből ítelhető meg helyesen.

A politikai argumentáció megszűnt, a békés erőfelvonulások is: a magyar munkásság elkeseredése a jogrend határain tulcsapott.

S a történelemből tudjuk, hogy forradalmi helyzet áll elő mindenütt és mindenkor, ahol és amikor a hatalmasok gögie és önzése az egyik oldalon legyőzhetetlen gátat emel a társadalmi haladás ügyének, míg a másik oldalon a leigázottak tovább békés-séggel tűrni nem képesek . . .

Ez a helyzet ma nálunk is.

A koalíciónak egyetlen szavába került volna nemcsak kibékíteni a nagy néptömegeket, de egyuttal a nemzeti küzdelem leg-erősebb oszlopaivá tenni őket.

Nem tették meg, az ellenkezőt tették.

A koalíciós nagy urak hatalmi küzdelem ereősebbnek bizonyult a nemzeti küzdelem hevével. És most hiába siránkoznak, vagy jajveszékelnak vagy dobálóznak erkölcsi szólamokkal.

A forradalom nem ismeri a békés élet etikáját. Ez rettenetes, de letagadhatatlan tény. A forradalmat csak egyetlen eljárás mód szüntetheti meg: ki kell engesztelni határozott tettekkel a néplelek véresre kavart szenvedélyeit . . .

Budapest a szűdszárjak jegyében lépett. Nem jelent meg, nem látható, valósággal eltűnt a föld színéről egy csomó politikai napilap, amely ujjában az általános választói jogot ellenve, előzőleg pedig már hónapokon, éveken át taktékos haraggal kiabálta tele az országot, a mai koalíciós parlament honhazafiainak obstrukciója, az ugynevezett nemzeti ellenállás érdekében. Errekes, különös és figyelemreméltó jelenség. Ezek a »hazafiak« esztendőközön át obstruáltak, lár-máztak, handabandáztak, verték a mellüket és a képviselőházi padokat, dobálták ki a

sen, a hold fénye hideg volt s a plátánok lombjai is bosszantóan zörögtek a szélben.

Szóltanul haladtak egymás mellett, a férfi arc halvány volt, a nő vonásai — unottak!

— Oh ez az örökös egyformaság, ez az elviselhetetlen unalom! — sóhajtott föl olykor-olykor a »Szűdszárjak«.

— Miért is csak az az igazi boldogság, mely tiltva van! — tette hozzá — gondolatban — — — — —

A plátánok sárgult lombjaiba haragosan kapkodott az őszi szél, s a Rio della Villa hajbait betakarták a száraz levelek. A vándor madarak is kezdtek messze szállni, s helyiből sáskák érkeztek meg. Fegyveres és kardos sáskák. Az őszi gyakorlatokra katonaság lépte el a vidéket; felpezsdült újra Cervignanóban az élet, feljött megint az asszonyok napja, a férjeknek pedig — bealkonyodott.

A Modena kastélyban vig zene-bona folyt, az öreg boldog volt, hogy régi bajtársaival föleleveníthette reminitenciát, a »Szűdszárjak« pedig egy új naprendszer központja lett, mely körül hűségesen bomoitak az egyenruhás bolygók.

S a Modena park ősies ligeteiben a plátánok zizegő száraz lombjainak újra szerelemről mesélt az esti szél s a Rio della Villa hajbait megint megcsókolta a méla hold. — — — — —

Egy szép napon Luigi de Borgo a feleségének hűt helyét találta. — A katonaság eltávozott s a »Szűdszárjak« egy dragonyos hadnaggyal — megszökött.

Az öreg Pietro de Borgo elkeseredésben lemondott a polgármesteri székről s bosszúból a — fiának engedte át.

szép» — a Rio della villa tóncól hajbjaira ezüst koronákat csókol a méla hold, ő is csak szerelemről regél nekik!

— S az olasz nyári éjnek halvány kék egén is csillagbetyűkkel csak e szó van írva: szerelem — mondák duettben — oh szerelem, az a levegő, ez a napugár, mely betölti a világot, mely nélkül holt tömeg, hitvány konc az alkotás!

— És egyszer mégis el kell válnunk — kesergett könnyezve Angela — mert a papa mitsém akar tudni frigyünkéről, pedig ő kemény katona, kit nem hatnak meg sem könnyek, sem fenyegetés! Oh mily kegyetlenség, hogy az apák haraja miatt az ártatlan gyermekeknek kell szenvedniük!

— És én élve nem tágitok, — felelt önére-tesen Luigi de Borgo — mert tudja meg a papád, hogy én az Azrák törzseből való vagyok, kik — ha szeretnek, meghalnak, de le nem mondanak!

— Meghallni oh! mily rettenetes szavak! — tört ki a »Szűdszárjak« — Tudok én ennél jobbat is! Legyünk okosabbak, mint voltak nagy elődeink: Romeo és Julia!

— Nos beszélj! mondá az ifju. — Szóktess meg! felelt a leány.

— Oh anygal vagy Angela, hisz e nevet nem hiába kapád, — erre én is többször gondoltam, de féltém, hogy nem fogsz beleegyezni.

— Nos én teszem az ajánlatot, mert csak így esikarhatjuk ki atyjaink beleegyezését, — tehát beláthatod, mennyire szeretlek Luigi!

— Oh mily boldogság, tehát megállapodhatunk, holnap a gyorsvonattal Velencébe robugunk s aztán üthetik bötait a nyomunkat!

— Helyes, holnap utazunk!

darabotokat, lázították országosra a népet; hősköddé szájuk és sajtójuk kráteréből a hazugságok, gyanúsítások, rágalomok és lázítások izzó látványterét okádták a dolgozni vágyó és nemzeti munkájában a parlament tértelensége folytán évek óta feltartóztatott szabadelvű Magyarországra.

S az összes eredményt, amit négyesztendei szájhösködésükkel elértek: néhány záptojás, néhány köpés, meg néhány rendőri karhatalommal kierőszakolt »mártírumszerű« kidobtatás.

Ez a hosszú handabandázás összes eredménye. És nézzük ezzel szemben a lefolyt hetet. Senki sem kiabált, senki sem fenyegetődött, senki még csak a mellét sem döntögette, hanem mindössze a budapesti szedők szakegyesülete mondta ki egészen csöndben egy csomó napilap ellen a sztrájkot. Amazok — a »hősök« — négy éven át rekedték kiabálták magukat és nem értek el semmit. Emezek, az egyszerű munkáskezők szedők csak a maguk szűk körében, minden láрма nélkül is csak egyetlen egy reális tettet mutatnak fel s ime a reális tettel egyetlen nap alatt akkora zavart, kavargást és fejvesztett kapkodást tudtak előidézni azoknak a táborában, akiknél mindezt előidézni akarták. Az a munkához, tehát cselekvéshez szokott néhány száz egyszerű szedő egyetlen nap alatt befogta a négy év óta kiabáló »hazafiak« száját. Ez tett volt.

Mert ordítozhattak népbolondító hazudozásainknak harsonái, a saját hazafias lapjaik — bedugultak és megégnültek.

Ez a lefolyt hétnek figyelemre méltó tanulsága: négyéves szájhösködéssel nem lehet elérni annyit, mint tettel egy nap alatt.

És éppen ez az igazság világítja meg a mai bagoly-parlament borzasztó nagy vétékét a haza és a nemzet ellen. Mert önkéntelenül is rávezet mindenkit arra a gondolatra, hogy a parlament és az egész ország mennyit tehetett, mennyit cselekedhetett, mennyit dolgozhatott volna ama négy év alatt, amely alatt a parlament, minden munkát megakasztva, üres frázisokkal bömbölte tele az országot.

Uj, dolgos magyar parlament és magyar nemzet: jöjjön el a te országod!

* * *

A szent szövetség vezérbizottságában azt a fölfogást hangoztatják, hogy az általános, titkos választói jog kérdésében most nem határozának, mert ha most hozzájárulnának ehhez a reformhoz, a dolognak olyan látszata lenne, mintha a szociáldemokraták »terrorizmusának hatása alatt« engedtek volna ebben a kérdésben.

A farizeusok! Hát miért nem járultak hozzá ehhez a reformhoz akkor, amikor még nem működött velük szemben a »terrorizmus«? Hol volt az megírva, hogy csak most határozának, ha már régebben is megadandónak vélték a választójogi reformot?

Nekünk úgy rémlik, hogy nekik, az igazi terroristáknak, akik féktelen igaztással akarunk kényszeríteni mindenkit arra, hogy az ő nótájukat fujja, nagyon kapóra jött a »szociáldemokrata terrorizmus«, mert van egy jó kifogásuk, hogy elodázhassák a határozathozatalt és megállítsák azt a bomlás, melyet a koalícióban a határozatuk föloldhatna.

De azt vegyék tudomásul az ellenzéki urak, hogy a terrorizmus ellen dühöngeni nekik van legkevesebb joguk. Ebben ők mutattak példát. Terrorizáltak a királyt, a vármegyét, a várost, hazafuról gazembernek nevezték el mindenkit, aki nem velük tart. Nos hát, egyszer a kocka megfordult.

* * *

Rend van megint. A koalíció sajtója beadta a derekát és megígérte, hogy ő is proklamálni fogja a népjogokat. Valóságos forradalomra volt szükségük az országfelforgató nemzeti hőskönek, hogy meghallják a magyar népek jogokért kiáltó szavát. Annak a tömegléleknek a jajkiáltását, melyről ők váltig azt hangoztatják, hogy mellettük van.

Hirdetni fogják tehát ezentul a koalíci-

ósok is az általános választói jogot, mert kényesítették őket rá. Nem a becsületes honfiszviktálta velük majd a legszentebb népjogot, hanem a »lét vagy nemlét« kényszere.

És vajjon akad-e magyar ember, aki hinni fog ilyenek után a koalíció »elvéinek« ösztönzésében?

A választ e nagy kérdésre Magyarország népére kell bízni.

A bajai színészet jövője.

Vasárnap délelőtt ment végbe Szabadkán a döntés abban a fontos kérdésben, hogy ki legyen a legközelebbi hat esztendőre a szabadkai színház kulturális vezetője.

A választás meglepetést hozott. Pesti Ihsz Lajos, a kerületnek 9 esztendőre direktora szombaton délben visszavonta pályázatát s így a színházi bizottság hét pályázó közül választott.

Megválasztotta pedig dr. Farkas Ferencet, az északmagyarországi színház igazgatóját.

A színházi bizottság a felelősség, ő bizonyára ismerte kötelességét és bizonyára informáltatta magát, mielőtt szavazatát dr. Farkas Ferencre adta le.

Tudomásunk van róla — nem titok most már, elmondhatjuk — Plukovics József, a bizottság elnöke fent is járt a miniszteriumban, magával az országos színészeti felügyelővel is tárgyalt és a miniszteriumban nyert információit a bizottság tagjaival közölte.

Tudjuk azt, hogy gróf Festetics első sorban Pesti Ihsz Lajost, másodsorban Krémer Sandort és harmadsorban Polgár Károlyt ajánlotta.

A bizottságnak nem volt alkalma Pesti Ihsz Lajost megválasztani, mert ő a próbávet el nem fogadhatta, de meg látta azt is, hogy a bizottságnak hivatalból tagjai mindenesetre utat akartak, ő tehát — ha megválasztották volna is egy-két szótöbbséggel: nem maradhatott volna meg Szabadkán, visszavonta tehát pályázati kérvényét a választás előtt.

Helyesen cselekedett-e Pesti, vagy nem, nem tartozik ráink, mi csak a tényt konstatálhatjuk ma.

A bizottság többségének bizalma egy fiatal igazgató felé irányult. Se Krémer, se Polgár nem kellett a bizottság-többségének, hanem dr. Farkas Ferenc.

Dr. Farkas Ferenc egy esztendőre igazgató. Három év előtt a bajai színházaltnak volt tagja.

Intelligens ember, akinek azonban még multja nincsen a színészetnél és hogy képes-e egy színházat vezetni, arról meg éppen nem tudhatunk.

Az igéri kérvényében, hogy »modernül« fogja vezetni a színházat, a Vígyszínház lesz mintaképe a »játékmodor« tekintetében.

Nincs okunk, jogunk sincs kételkedni abban, hogy az új igazgató ígéreteit beváltja-e, kötelességünk hinni ígéreteiben.

Mi nem a színházgató érdekeit szolgáljuk, hanem a közönségét. Mi azt szeretnők, ha a színészet nivója emelkedne. Meglehet, hogy a bizottság többsége is ez a cél vezetett, amikor a gróf Festetics által ajánlott 3 igazgató mellett dr. Farkas Ferencet adták szavazatukat.

* * *

Nekünk, bajaiaknak, kik mindaddig, míg állandó színházunkról föl nem építjük — mondhatni — rá vagyunk utalva a szabadkai társulatra, rossz esik Pesti Ihsz Lajos távozása.

Végre is, Pesti mindig respektálta a bajai közönségnek a szezon idejére vonatkozó igényeit és mert tudta, hogy közönségünk az őszi szezonnak a híve, a lehetőség szerint mindig ősszel vonult be hozzánk. Társulata — az operette-ensemble — hívón állott mindig és mert a bajai közönség par excellence operettepublikum, izlésbeli igényeinket is nagyjában kielégítette.

Fölemlíthük pedig mindezt abból az alkalomból, hogy hírt vettünk, miszerint a jövőben Szabadka is megkívánja a 6-7 havi szezon, úgy, hogy a társulatnak ezentul már szeptember közepétől kell majd bevonulnia Szabadkára s így mi elestünk a megszokott őszi szentoról. Ez pedig föllendülésnek indult színpártolásunk lényeges rovására történhetne csak meg.

A bajai színházi bizottságnak lesz a kötelessége lokális érdekeinkről idejékorán gondoskodni és odahatni, hogy színpártolásunkat csorba ne érje.

Más oldalról az is hallatszik, hogy Pesti Ihsz

Lajos, Zombor—Baja—Szolnok belevonásával, új színikerület alakítását vette tervbe és a jövőben e városokban óhajt mikönd i társulátával.

Mi, akik a bajai közönség igényeit évek óta tanulmányozzuk és immár ismerjük, nem lehetünk hívei annak az idáának, hogy Baja ebbe az alakítandó színikerületbe belevonassék.

A tervbe vett kerület társulatai eddig sohasem mérközhettek a 70,000 lakossággal és nagy színházközönséggel bíró Szabadka társulátával és bizonyos, hogy Pesti az új kerületében a városok kisebb igényeihez mérné társulatának erőit, úgy, hogy alig remélhető, miszerint a mostanihoz hasonló vagy jobb színészgárdát kapunk. Mig ellenben dr. Farkas Ferenc az új szabadkai direktor, minden valószínűség szerint meg fogja tartani az eddigi ívét, vagy talán még is javítja azt.

Ez okból, — a bajai közönség érdekeinek megóvása érdekében — mi a Szabadkával való nexusnak vagyunk a hívei.

A két város színházi bizottságára tartozik, miként állapodik meg úgy, hogy Baja megkapja a maga két hónapos őszi szezonját.

HIREK.

Közkórházunk és szegényházunk gyógy-

Tisztelt cikkíró ur! Bajai város közkórházának és szegényházának igazgatója, dr. Farkas Ferenc, a közkórházunk és szegényházunk gyógy-
 kenésének okát abban véli feltalálni, hogy a gyógyszer méregdrágák s a szegény ember nem képes azokat beszerezni.

Ez egyértelmű abszurdum. A közkórházunk és szegényházunk igazgatója, dr. Farkas Ferenc, a közkórházunk és szegényházunk gyógy-
 kenésének okát abban véli feltalálni, hogy a gyógyszer méregdrágák s a szegény ember nem képes azokat beszerezni.

Ez egyértelmű abszurdum. A közkórházunk és szegényházunk igazgatója, dr. Farkas Ferenc, a közkórházunk és szegényházunk gyógy-
 kenésének okát abban véli feltalálni, hogy a gyógyszer méregdrágák s a szegény ember nem képes azokat beszerezni.

1. A bajai ker. betegsegélyző egyesület terhére az iparosok, azok segédei és inasai heti pár fillér befizetés ellenében betegsegítük ideje alatt orvosi ellátásban részesülnek, gyógyszerrel, sőt a munkaképtelenség tartama alatti időben táppénzzel is elláttnak.

2. A tulajdonképpeni szegények kik hatóságilag nyilvántartatnak, az országos betegápolási alap terhére, a tisztí orvos urat által gyógykezelteknek és ingyen gyógyszerrel is elláttnak, ha pedig a betegség súlyosabb természetű, új a bajai közkórházban dítalanul ápolatnak.

3. A városunkban elhelyezett lelenek is a fentemlített országos betegápolási alap terhére gyógykezelteknek.

Nem tartom feleslegesnek felmenteni azt sem, hogy a zsidó szentegylet, »Chevra Kadischa« minden zajt kerülve, tekintélyes összeget áldoz évenként ugyanilyen nemes célra.

Már most kérdem a tisztelt cikkíró urat, hogy ily sok és humánus intézkedés mellett, kik azok a szegény emberek, akik gyógyszer-szükségleteiket nem tudják fedezni?

Én osztom cikkírórnak annak abbéli töprengését, hogy városunk népesedés stagnál, de én ennek okát inkább a sajnos »egyke« rendszerben talalom fel.

Nem hagyhatom szó nélkül azt az állítást sem, hogy a kórház 5000 koronás számlájából a gyógyszerésznek 3000 korona tiszta haszna volna.

Tudvalevő dolog, hogy az ily alapokra szállított gyógyszerek taksája a miniszterium által a minimuma redukálattott; a gyógyszerésznek még ebből is 20-25 százalékot kell engednie s félelív várnai, míg pénzét megkapja.

Téves az az állítás is, hogy hitelbe a gyógyszerész szegény embernek nem ad ki gyógyszert, mert a bajai gyógyszerészek hitelkönyve ennek — sajnos — éppen az ellenkezőjét tanúsítja, s bátran állíthatom, hogy e címen minden egyes bajai gyógyszerész évente legalább is 600 koronát vesz el.

Ami végre a felállítatni vélt kórházi gyógyszerterárat és különösen annak mikénti kezelését illeti, a cikkírórnak erre vonatkozó véleménye tetézi be a közegészségügyben való teljes tájékozatlanságát.

Rónai Ede

okl. gyógyszerész.

— **Vörös László a baja—bátaszéki hid építéséről.** Ha bele nem üt a közállapotokba az országfőorgató koalíciós politika, most már vígan folya a bátaszéki—bajai hid építése, így azonban még hozzá se kezdettek a munkálatokhoz és még most se gondolhatnak arra, hogy kiírják a munkálatokra az árjelést. De ha már nem építenek és az érdekelt vidéknek ki tudja meddig kell még ezen összeköttetésre várakoznia, legalább megint hallhatunk valamit erről a hidról. Mint budapesti tudósítónk írja, a bonyhádi állománsnak a nagyközösséghez való közelebbi áthelyezése érdekében esztendőben Vörös László kereskedelemügyi miniszternél járt 30 tagú küldöttség vezetőjének, Szepessy Kálmán jegyző által kifejezésre juttatott óhajára a miniszter azt válaszolta, hogy személyes tapasztalásból ismeri a bonyhádi vasuti viszonyokat, de mostanában a jogos kívánság teljesítése érdekében mitse tehet. Mihelyt azonban megépül a baja—bátaszéki dunaí hid, Bonyhádi kedsédelem nélkül megkapja a község határában az új vasuti állomást. De mikor kerülhet sor ennek építésére, arra nézve természetesen nem nyilatkozott a miniszter, mert azt ő maga se tudja és nem tudhatja.

— **Új bizottsági tagok.** Két bajai kerületben választottak csütörtökön egy-egy városi bizottsági tagot A hatóság párt jelölteként nem állított, s így új bizottsági tagokká Rajcsányi Imre és dr. Fehérvári Dező lettek. Az első a Homokvárosrészt, utóbbit a Józsefváros fogja képviselni a közgyűlésben.

— **Hymen.** Donath Armin, Baján is előnyösen ismert mellyükü kereskedő, eljegyezte *König* Lilly urleányt, *König* S. Mihály győri gőzmalom-igazgató leányát.

— **A zombori törvényszék új elnöke.** Mint értesülünk, a zombori kir. törvényszék elnökévé a király *Weber* Ferencet, a szegedi kir. járásbírószék vezetőjét fogja a közeli napokban kinevezni.

— **Táblabíróból bácsalmási ügyvéd.** Dr. *Bányai* Miksa, a szegedi kir. főtábla nagytudású bírája, volt szabadkai törvényszéki bíró, december elsejével nyugalmába vonult és Bácsalmáson ügyvédi irodát nyitott.

— **Az ideai farsang.** Hány leányunk reszket meg minden idegszála, ha a farsangra gondol, különösen azoknál, akik az idén készülnek az első bára. Az idén bőven kijut majd a mulatságból, mert Karneval, a hőbortos herceg, a csörgős-sipkás harlequin 55, szóval ötvenöt napon fog uralkodni. A farsang január 7-én kezdődik és február 21-ig tart. Ez elég hosszú idő a mulatozásra, de hát mi a bőjten sem szoktunk hamut hinteni a fejünkre. A hivatalos idő korlátait már rég felejték.

— **Mikulás napja.** Fehér öltönyben, püspöki süveggel a fején, hosszú, ősz szakállal, egyik kezében a pásztorbottal, másik kezében és hátán pedig ajándékgyárakkal és vesszőkből font virágcsokkkal jelent meg szerdán este szent Miklós, vagy mint általában nevezik, a Mikulás minden olyan háznál, melyben gyermekek vannak, hogy kiosssa ajándékait azoknak, kik jól viselték magukat és megvigasztalja a rosszközlőket. A Mikulás-nap eredete a régi közpörök napjaink vissza s erősen tartja magát vidékenként napjainkban is. Sok helyen nappal mutatkozik az egybegyűlt család előtt, melynek apraja imára kulcsolt kezekkel várja annak elővetelét, másutt éjnek idején, lopva jelenik meg, hogy a jó gyermekek cipőit telerajka édességekkel, a rossz gyermekek számára pedig ott hagyja a virágcsot, melyen azonban szintén apróbb tárgyak vannak felaggatva. A piac napok óta telve szebbnél-szebb Mikulás-figurákkal, melyeket szívesen vesznek a felútlók és is fogadnak el megemlékezésül Mikulásapó tiszteletére. De az igazi öröm a gyermekeké. Ez is olyan ünnepp nap nekik kicsiben, mint a karácsony, mert ajándékokat várnak, valami édességet, nyálkáságot. Napjainkban meglehetősen kimentek már a régi hagyományok a divatból. Nagy kár értek. Mindegyikükből a lélek és sziv megnyilatkozása érzik ki; formája egy kissé ugyan naiv, de annál bájosabb, kedvesebb. Az emberekből kezd csakugyan egészen kivészni a poézis s vele a naivitás. Pedig csak e kettő az, mely tiszta zománcban megőrzi a lelket.

— **A bajai büntető bíróság ügyforgalma** legjobban mutatja Baja és környéke közbiztonságának állapotát. Eddig nem kevesebb, mint 850 feljelentés érkezett be a bírósághoz.

— **Tolvaj ápoló a közkórházban.** Selymes Mihály bajai közkórházi ápoló a betegekétől őrizet céljából átvett ruhákat, órákat és ésszereket elzalogosított; és az így szerzett pénzt elmulatta. A csendőrség letartoztatta és átadta a bajai bíróságnak.

— **Csók-album.** Önagsága az imádot hogy bekarimozza csókok ajkait. Hozzatapasztja illatos albumod egyik fehér lapjához s albumod egy csókkal gazdagabb. Eredeti és előkelő amerikai ötlet. Egy kicsit hasonlít s rendőrség ujjlenyomat szíztémájához. De azért divatba jöhet nálunk is. A csókoknak ez az elraktározása költői és melankolikus gondolat. Nincs mulóbb és halandóbb aktus a csóknál. Az emberek örök iparkodása, hogy halhatatlan szint adjanak a dolgaiknak. Pláne olyan kedves dolgoknak, mint a csók. Ime, most a csók is megkapta a maga emberi halhatatlanságát.

— **Nyomavesszt bajai gyilkos.** A csendőrség legszorgosabb kutatásának mindaddig nem sikerült nyomára akadni a főtéren történt multheti gyilkosság tettesének. A nyomozás Csesenás János gyilkosa után tehát előreláthatólag eredménytelen fog maradni.

— **Rossz tanács a póttartalékosoknak.** Egyes vármegyékben megtörtént, hogy a községi jegyzők a tanács végett hozzájuk fordult póttartalékosoknak, akik posta után kézhöz vették a behívót, azt mondták, hogy ne vonuljanak be. Hogy mennyire hazafias, vagy nem az, az ilyen tanács, ennek elbírálását a nagyközösségre bizzuk, ki-ki a maga hite és meggyőződése szerint alkosson róla véleményt; de hogy mennyire veszedelmes, azt a jövő fogja igazolni. Nálunk Bácskában egyetlenegy ilyen eset se fordult elő. Ami községi és körjegyzőinknek, ha meg is van a maguk véleménye a politikai helyzetről, mely talán eltérő és sok tekintetben ellentétes; veszedelmes tanácsot senkinek sem adnak s a hatalom törvényes rendeletével nem ellenkeznek. Ennek tulajdonítható, hogy mindazok, akik bent vannak a katonasorban és érdekükben áll, hogy hamarabb átsessenek a szolgálatot: önként jelentkeznek a járási székhelyeken. Akik ráérnek várakozni, vagy az érdekük azt kívánja, hogy ameddig lehet hon maradjanak, azok természetesen éneak a helyzettel s önként nem vonulnak be.

— **Egy bajai színész levele.** Az egész világon ismeretes a magyar posta jóhíre, de azért megtörténik néha, hogy a levelek címét a gyors munkában rosszul olvassák. Így történtett meg az alábbi eset. A szabadkai színész tenoristája — amikor meg Bajan volt a társulat — a következő címzésű levelet kapta Berlinből: *Baja — Színház.* A berlini expeditor elküldte a levelet *Színház*-ba, *Bajjor-színház*-ba. (Bayern — Sínbach). A napokban végre a budapesti posta Bajára, ez meg Szabadkára küldte a nagy utat megjárt levelet.

— **Revolvertisztítás áldozata.** A Bajával határos Bajaszentivánról jelentik: Megtöbbször baleset történt nálunk. Egy fiatal ember véletlenül homlokra lött egy 14 esztendő leányt. Szerdán délelőtt Jarmateki Kálmán szentistváni legény hugához áment látogatába Sámán János 14 esztendő Mária nevű leánya. A leánykák vígan terferedtek a szoba egyik szögletében, az asztalnál pedig Jarmateki Kálmán tisztította revolverét. Jarmateki az hitte, hogy a revolverében már nincsen éles töltény. Levette a revolver csövet és hozzá fogott a golyótartó henger tisztogatásához. Egyszerre csak rettenetes detonáció szökkentette meg a levegőt. Abban a pillanatban jajveszékelve kapott a homlokához Sámán Mária. A revolverben felejtett golyó homlokán találta, őt. A szerencsétlen leánykát súlyos sérüléseivel beszállították a bajai városi közkórházba.

— **Felülfitészek.** A bajai r. k. legényegylet mult vasárnap mulatsága alkalmából a következő felülfitészek folytak be: Dr. Várossy Gyula, Vojnits Dániel, özv. Leitsuk Jakabné 10—10 kor, Dr. Koller Imréné, Dr. Makray László, 5—5 kor, Vagyázó Vendel 4 kor, Pósch Ernő, Jaszenovics Gergely 3—3 kor, Nadas Sándor, Dr. Kuzman Oszkár, Nagy Sándorné, Czernay Imréné, Schuller József, özv. Tapl Ferencné, Morner Ferenc, Wildmann János, Laforsch János, Bok József 2—2 kor, Krupity Péter 1 kor, 20 fill., Utri Pál, Szovinus Andras, Rábl Béla, Bálint Gyula, Várdi András, Szalai Károly, Varga Lajos, Heiszler György, Szabó István, 1—1 kor, Sugár József 60 fill. Az egylet előjárósága ezton nyújtja a felülfitözöknek hálás köszönetet.

— **Pályázat ünnepi ódára.** A Budapesti Washington Szobor Egyesület pályázatot hirdet az amerikai magyarok által Budapestben emelendő Washington szobor-leleplezése alkalmából elszavalandó ünnepi ódára. A pályaművek idegen kézirással vagy írógéppel leírva, a szerző nevét és címét tartalmazó jelgés zárt borék kíséretében a Budapesti Washington Szobor Egyesület P. O. Box 171. Cleveland, Ohio, U. S. A. — címére küldendők. A pályázatot részt vehet minden magyar ember. A bírált bizottság által alkalmasnak ítélt pályamű tíz darab husz dolláros arannyal (egyszer korona) jutalmazatik. Az 1906 évi május hó elseje után érkezett pályaművek nem vételnek figyelembe. *Kolányi* Tiharmé elnök.

Nyilt tér*)

Számталanszor bevált

MATTONI/FELE

GIESSHÜBLER

termékeses gyógyvízes

SÁVANYUVIZ

A duno építésre

hűghomoknál és hólyaghurutnál, mint a hűgysavat megkötő szer.

A REKLÁM

Állandó, ésszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 54. sz.
ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközlőnek hirdetések és reklámok az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!!

Esinos kivitelü

n é v j e g y e k
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Lapzárta után.

A mai városi közgyűlés.

— December 9.

Ma délután 3 órakor Baja város törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést tartott dr. *Hegedüs* Aladár polgármester elnöke alatt.

A napirend első tárgyát öt közigazgatási bizottsági tagnak titkos szavazás után történt megválasztása képezte és ennek eredményeként elnök enuncialta, hogy *Drescher Gyula*, *Ertl* József, dr. *Nyiraty* János, *Schön* Antal és id. *Szutrély* Lipót közigazgatási bizottsági tagokká négy évi mandátummal egyhangulag megválasztattak.

A számonkérőszék tagjaivá *Lerner* Antal és *Müller* József lettek, míg a megüresedett két iskolázási tagsági helyre dr. *Rajk* Aladár orsz képviselőt és dr. *Werner* Adolf főgimn igazgatót választották meg.

A mai közgyűlésen zajlott le a városi bérház tükrtasztrófája anyagi oldalának véglegzése is, amennyiben egyezségi uton 17000 korona biztosítási kártérítést sikerült elérnie a törvényhatóságnak.

A villanyvilágítás terve is előrehaladt valamennyit a mai nappal, amennyiben a Ganz-gyár levele alapján, mely szerint Baja város közönségét a szükséges műszaki előmunkálatok költségeiből mi sem fogja terhelni, a tárgyalások és előmunkálatok most már megkezdhetők lesznek.

A tanács javaslatait az egész vonalon elfogadták s így volt végre-valahára egy sok szóbeszédűl mentes, rövid közgyűlésünk.

A közgyűlés rövid egy óra alatt véglet ért.

Nagy szénraktár.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **mész, cement, téglá, cserép és építő-anyag** raktáramat

szénüzlettel

bővítettem ki.

Raktáron tartok kitűnő minőségű **porosz szenet, salgótarjáni** és egyéb faj szenet, melyek nálam legjutányosabb áron kaphatók

Tisztelettel

Szűnvald Dávid

Kazinczy Ferenc-u. 4.

Az alkalmas karácsonyi ajándékok vására megkezdődött már

Barta Vidor és Tsa

Illatszertárában Vörösmarty Mihály-u. 4. sz.

Kérjük a n. é. közönséget kirakatainknak szives megtekintésére.

Minden elképzelhető alkalmas ajándék, diszmutárgyak óriási választékban kaphatók!

Szigoruan szabott szolid árak!

Barta-féle „**Aranyvirág**” crème a legkiválóbb bőrápoló szer

1 tégely ára 2 korona.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult **köszvényél,**
csuznál és meghűléseknél bedörzsölés-
képben használni.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevisztatáskor óvatossak legyünk és csak olyan üvege fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cég-jeggyel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszer-tára az „**Arany oroslánc**”, **Prágában,** Elisabethstrasse 6 neu. Mindennapi széküldés.

Minden könyvkereskedés után kapható dr. Müller orv. tan. immár 41-ik kiadásban megjelent, díjjal kiténtetett műve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmentesen borítékban küldöm 1 kor. 20 fillérért levélbélyegben.

Röber Kurt, Braunschweig.

A leghasznosabb
karácsonyi
ajándékok
az eredeti **SINGER**
varrógépek.

Megvásárolhatók
mindazon
üzletekben, amelyek
ezen cégtáblával
vannak ellátva.

Singer Co. Varrógép Részv. Társaság.

Baján: **Br. Eötvös József-utca 8.**

KOLLÁR A. BAJA

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ES KÖNYVKÖTÉSZETE,

A «BAJAI HIRLAP» KIADÓHIVATALA.

Mindennemű könyvnyomdai munkák, ugymint: könyvek, folyóiratok, bál- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok, stb. a legizlésebb és diszes kivitelben készíttetnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdetett művek a boltiáron megszerezhetők.

Úgyszintén azok a legkedvezőbb részletfizelésre is szállíttatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.

jegyezte — soha senkinek sem jutott és nem juthat eszébe ilyen igazságügyi tisztviselő eskütelétél megakadályozni vagy intézkedésének ellenszegülni, mert bölcsen tudja, hogy itt a demagóg szajhóskodés érzékeny joghátrányokkal volna egybekötve és a törvény teljes szigorát váltáná ki.

Ámde azt már törvényesnek, helyesnek és különösen hazafiasnak tartja a koalíció, hogy záptojásokkal kell megdobálni azt a legelső tisztviselőt, aki Magyarországi kormányzati rendszerének ősidők óta mostoha gyermekét, a közigazgatást veszi gondozása alá és kit ugyanazon király nevez ki és kinek kinevezését ugyanazon »törvénytelen« kormány egyik tagja ellenjegyzí. Persze itt nem játszik bele a zseb önző érdeke és itt nem kell attól tartani, hogy a frázisokat puffogató hőködésnek nyomban torkára forrasztják a nagy vitkézedsét. — — —

Vajjon mikor gördül már le a függöny és mikor jelentheti a rendező a nemzet igaz örömtapsai között »finita la comedia?«

Föntolja meg a koalíció, hogy a tizenkettedik óra is már elmúlt és fogytán a nemzet türelme!

Politikai hírek.

A képviselőház keddi ülése. A keddi nap, a képviselőház december 19-iki ülése, a régóta húzódó válságnak ismét fontos napja lesz. Mint hiteles helyről értesülünk, *Lukács* Lászlónak az a missziója, hogy a koalíciót meggyőzze arról, hogy csak a helyzet elmérgesítésére vezetne az a tervezett és céltalan kísérlet, hogy a képviselőház egy esetleges elnapolásán szemben renitenciával feleljen: eredményre vezetett, különösen Széll Kálmán határozat közreműködésével, amelyben osztozott külön a vezérő-bizottság túlyomó többsége is, már e kérdés felszínre kerülésekor is. Ilyenfórmán tehát a többség részéről nem várható provokáló magatartás, a koalizált pártok megmaradnak a passzív reszisztencia álláspontján, amelyen ezúttal a szabadelvűpárton is velük fognak működni.

Hétfőre, f. hó 18-ára a főrendek is értekezletet hívtak össze, amelynek intenciója az lett volna, hogy a főrendház foglaljon állást azzal az esettel szemben, ha a képviselőház az elnapolás ellenére is együtt maradna. Ez az eshetőség azonban nem következik be s így némileg tárgytalanná vált a főrendházi tagoknak ebbseli igyekezete, miért is valószínű, hogy az értekezlet más dolgokkal fog

foglalkozni, ha egyáltalán összeül, mert a legtöbb főrendnek semmi kedve sincs a képviselőház dolgaiba beavatkozni. *Jusch* Gyula a képviselőház elnöke ezúttal is, mint a legutolsó ülés alkalmával, meg fogja tenni a szükséges előintézkedéseket a rend fenntartása végett a képviselőházban és a parlament környékén.

Bomlás az ellenzéki vezérő-bizottságban. *Kaas* Ivor báró a héten jelentette, hogy kilép az ellenzéki szövözetet vezérőbizottságából és a koalícióból is. A néppárt ez alkalomból ma este értekezletet tart, melyen azzal a kérdéssel fog foglalkozni, hogy mi történjék *Kaas* Ivor báróval? Azt a kérdést fogják megbeszélni, hogy vajon *Kaas* megmaradhat-e most már a néppártban? Valószínű azonban, hogy *Kaas* elébe vág ennek a tanácskozásként, mert az a szándéka, hogy a néppártból való kilépését is bejelenti és belép a — szabadelvűpártba.

Baja alkotmányvédelme.

Passiv ellentállásunkat másodsor is megsemmisítették.

A belügyminiszter f. évi december hó 13-ik napján 125,238. szám alatt kelt rendeletével Baja város közgyűlésének a nemzeti ellentállás tárgyában hozott határozatát másodszor is megsemmisítvén az alkotmányvédő-bizottság pénteken este, a megsemmisítő rendelet Bajára érkezésének napján, értekezletre gyűlt egybe és a miniszteri megsemmisítő rendelet behatón tárgyalván, a törvényhatósági bizottság közgyűlésének a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadására:

Határozati javaslat:

A törvényhatósági bizottság közgyűlése a leiratot nem veszi tudomásul és mert törvényen alapuló határozatainak megsemmisítését sérelmesnek találja, az 1886. évi XXI. t.-cikk 19. §-ához képest ezen sérelem orvoslása iránt feliratot intéz az országgyűlés képviselőházához, melyben nemcsak a kormány törvénytelen eljárásának megtorlását és a kormányt vád alá helyezését kéri, hanem az imént hivatkozott t.-c. 20. §-ának részbeni módosításával oly tételes törvény hozataltól szorgalmazza, mely minden félremagyarázatot kizáróan az önkéntes adókat és önkéntes utoncokat is egy kategóriába helyezi az országgyűlés által meg nem szavazott adókkal és utoncokkal, miáltal a jövőben netán bekövetkező hasonló válság esetén az alkotmány védelme hatékonyabban volna eszközölhető.

Tekintettel azonban arra, hogy Baja város törvényhatósági bizottsága mindkét rendbeli határozatának hozatalánál szigorúan a törvény álláspontjára helyezkedett és további ténykedésében is a törvény határozmányai szolgálnak neki zsinórmértékül; tekintve, hogy a miniszter a törvényhatóságot

hozott határozatának foganatosításától másodszor is eltűntja, a kormányrendelet az 1886. évi XXI. t.-c. 19. §-ának második bekezdés értelmében azonnal és feltétlenül teljesítendő és végrehajtandó;

tekintettel továbbá arra, hogy Baja város hazafias közérzetétől jogosan feltételezhető, hogy alkotmányos és parlamentáris kormány kinevezéseig sem állami adót senki önként fizetni, sem katonai szolgálata önként senki jelentkezni nem fog és így a törvényhatóság biztosítottak látja, hogy a jelenlegi imparlamentáris kormány Baja város lakóitól egy fillér adót és egy szál unjoncot kapni nem fog;

tekintve, hogy a kormányzat a fenti sérelmes rendelettel már egyenesen az erőszak terére lépett és így az eddig önként befizetett és letétileg kezelt adóknak további letétként való kezelése még a törvényhatóság bizalmát élvező és a város érdekeit szívtőlön hordó tisztviselőknél feláldozása mellett sem volna az erőszakkal szemben biztosítva;

ezzen okokból és annak elkerülése végett, hogy a jelenlegi kormány újabb törvénytelenség elkövetése útján a város önkormányzatának élére és közvagyainak kezelésére idegen és a törvényhatóság bizalmát nem bíró egyéneket állíthasson, Baja város törvényhatósági bizottsága nem nyújt módot arra, hogy tisztviselőit az alkotmányellenes kormány állásaitól felfüggeszthesse és ezért megengedje tisztviselőinek, hogy ezek a miniszteri rendeletet az önként befizetett és befizetendő adókra és az önként belépni óhajtó unjoncokra nézve végrehajtsák és miután a fenti erőszaks rendelet folytán így cselekedni kénytelenek, ellenőri megtorló intézkedéseket foganatosítani nem fog.

Egyben elrendeli a törvényhatóság, hogy falragaszok és a sajtó útján felhívja a lakosságot, hogy alkotmányos kötelességét teljesítse, önként adót ne fizessen és önként katonai szolgálata ne jelentkezzen.

A bajai szanatoriumi bizottság karácsonyi vásárja.

Baja, dec. 16.

A felebaráti szeretet megható apoteózisának nevezhetjük legtalálhatóbban azt a magasztosan szép ünnepeget, amelyet tegnap este ült Baja város társadalmának minden rétege. Szívben-lélekben egybeforrva, adott egymásnak találak a szanatorium egyesület karácsonyi vásárjának megnyitói ünnepélyen minden a humanizmusért buzgó lélek, gazdag és szegény egyaránt, hogy bőségesen hulljanak áldozatfírelmeink azoknak a legszegényebbeknek, kikre egyre ritkuló sorainkból a tudóvész öő gyötrelmeit mérte a Gondviselés.

Szép, nagy műhely. Lehet még abból gyár is. Meghízasodom.

Az öröm utjánótt a hangjában. Örült, hogy beszélhet valakinek és boldogan, könnyedén, helykén tervezgett. A rongyos ember hallgatva nézte.

A legény egyszerre megzavarodott.

— Te, mondta fiatalos nagy jóssággal, te nálad nem lehet bőviben a pénz. Adok én neked.

Kigombolta bőrkabátját, belenyult a zsebébe és egy tárcát vett elő.

— Most vittem, mondta, a héjyasi állomásra a gróft, ő adta végkielégítésnek.

Bankókat szedett elő, keresgélte a tárcá alján. A rongyos ember lehajolt a cökmökjához, belenyult a ruhái közé, egy vesztült gyors mozdulattal kést rántott elő és beledöfte a legény oldalába. A kés repesztve hasította át a ruhát és egy recscsenéssel markolatig beleszökött a bordák közé. A legény hátradől, kinyitotta a száját. Az oldalalóól ömlött a vér.

A rongyos ember a tárcá után nyúlt. A legény ujjai szorítva tartották. Kicsavarta és a maga rongyai közé dugta. Belenyult a legény zsebébe, előszőr az egyikbe, azután a másikba. Csak egy órárt talált. Azt elvette.

A legény teste már mozdulatlanul fektett. A vér meg ömlött a sebéből, de az arca megfihéredett és a szemei üvegcséek voltak.

A rongyos ember felvette a holmiját és le akart ugrani a kocsiór. A futás azonban nagyon gyors volt. A kormánykerék után nyúlt és csavart rajta egyet. A kocsifalfele zököktet. Ijedten fordította vissza a kereket. A fékhez kapott és megrántotta. A kocsifutása örült rohanásba csapott. A poros uton sima ugrásokban szököktet előre. A rohanás kábító volt, szédítő és káprázató. A halott

ember egész élete temetés! 12-ik évével eltemeti mosolygó gyermekkorát, 18-ik évvel első szerelmét, 20-ik évvel rózsás ifjúságát, 21-csal az emberiségbe vetett hitét, 40-ik évvel eltemeti reménysegeit, 50-nel vágyait és 60 után mind az öt érzékét.

Szedjük tehát illatos rózsákat míg tart a szép nyár.

Az országot.

— A Bajai Hírlap. tárcája.

Írta: **Biró Lajos.**

A potos országot egyenesen, laposan, szárazon nyúlt bele a messzeségbe, lepereszt mezők és forró tarlok között. Az út szürke pora szikrázott a délutáni hőségétől, villogva szivta be a nap konokul zuhogó melegét és a levegő tele volt az augusztusi délutánok tébolyító, kérlelhetetlen, tengernyugalmu forróságával.

Az országuton egy ember ballagott. Messze körülötte nem élt semmi; a szürke országuton rongyainak a mozgása volt az egyetlen élet. Rongyos volt ez az ember: viharvert, konok fej, cserzett bőr, amely nyugodtan tűrte az augusztusvégi napot és hideg szem. Lassan ballagott előre az országuton.

Messze mögötte különös zaj hallatszott. Nem fordult meg a furcsa zaj erősdőt és amikor még azon gondolkodott, megforduljon-e, kottogva, sustorogva, puhán gördült a porban egy automobil rebbent el mellette. A széles kerekek felhőben csaptak fel a port, az ember elvakult töle és amikor még előtte volt a simán suhanó kocsis, csufolódá kiáltott utána, mint ahogy parasztszekereket szokás megszólítani:

— Hé, bácsi, vegyen fel a saroglyába.

A repülő kocsis poruszályától már látott tisztán.

tán. A kocsis kottogása azonban meghalkult és a poron át egy kiáltás hangzott feléje. Bizmatlanul gázolt előre és utólré a sárgára festett gépkocsit. Megállott. A kocsis üléséi üresek voltak, csak az elsőn, a kormány mellett ült egy fiatal legény.

— Űj fel, koma, mondja jókedvűten az embernek, rossz ebben a melegben gyalogni.

A rongyos ember örömmel kapaszkodott fel a legény mellé a másik ülésre. A kocsis újra elindult, sietve reptt tovább és még a nyár forróságában is szellőt tudott verni. Az ember meglepetve és kénytelen nyujtózkodott el az ülés karosszékében és hallgatott.

— Hova igyekszel? — kérdezte a legény.

— Vezekény felé.

— Hát addig elviszlek.

Hallgattak. A rongyos ember igazgatta az ölében a kis cökmökjät és figyelmesen nézte a legényt.

— Mi vagy te? — kérdezte a legény.

— Csak úgy vándorlok...

— Mesterséged nincs?

— Asztalos volnék.

A legény nem szóló. Hátradől és futtatta magában a kocsit. Az arca csupa titkos mosolygás és kévlyekedő öröm volt.

— Hát maga micsoda? — kérdezte az ember.

Nem merte tegezni a legényt. Az örömmel válaszolt, jóindulattal, bizatóan:

— Én is iparos volnék. Lakatos. De ötödik éve már a vezekényi grófnál vagyok sofőr. Tudod: mechanikus, gépkocsikezelő.

Most már tovább beszélt. Áradt ki belőle a szó:

— Öt éve, hogy itt vagyok. Jó nehéz munka volt, de jó kis pénz szereztem vele. Most nem maradtok tovább. Lakatosműhelyt nyitok Miskolcon.

— **Apróhirdetés, mint erkölcsi posvány.** Egyik budapesti újságban a héten a következő apróhirdetést olvastuk:

„Mely nemeslelkű ur volna hajlandó igazán előkelő, finom szentriasszonyok krisztifanté egy pár hatezer forintot vásárolni?”

Az alárás hálát és nagyszerű gyönyöröket ígért. Az apróhirdetés exotikus florájának egyik ritka hajtása ez az ajánlat. De bizonyos, hogy nem a legérdekesebb és nem a legmegdöbbentőbb. Egyes budapesti lapok utolsó oldala olyan erkölcsi posvány, amely nemcsak utálatos, de félelmetes is. Fiatal leányok, férjes asszonyok kínálják bájait, idős, özvegy nők, fiatal, erős fiúk szerelmét keresik persze jó fizetés mellett. Tizenhétéves fiúk fix árték kínálják magukat és hivatalnokok feleségei kínálják szerelmüket olyan befolyásos urnak, aki férjüket jobb állásba juttatja vagy fizetésjavítást eszközölhet ki neki. Még csak néhány év előtt pirultak a jónévelű mamák, mikor szerelmes párok ártatlan és ömlegető levelezését olvasták. Mit szólnak a mostani állapotokhoz? Megdöbbentő az elvetemültségnek az a tozódása, ami most folyik a kishirdetések levelezésében. Egy hihetetlen, gyorsan terjedő rothadás folyik le a szemünk előtt és senki sincs, aki orvosa lehetne a bajnak, vagy akinek joga volna a nyavalyát orvosolni.

— **Megint éjjeli verekedés.** Valóságos naplót lehetne vezetni mostanában azokról a véres kimenetelű verekedésekről, melyek a város kellő közepén mennek végbe. Csendőrnök, rendőrnek legtöbbször se híre, se hamva, pedig annyit a legprimitívebb közrendészeti regula is megszab, hogy az olyan helyeken, ahol már hasonló verekedések veszélyeztettek az életbiztonságot, állandó éjjeli csendőrszolgálatot kellene meghonosítani. Ilyen veszedelmes tájék mostanában a Haynald-utca környéke, hol a vendéglőben lezajlott mulatózások epilógusa rendszerint egy-egy utcai véres verekedés. A héten egyik éjjel *Rosenbaum* László borfogasztási felügyelő az utcán mintegy 40 legény megtámadta s miután ez revolverével védekezett egy darabig, lefegyverezték és véresre verték. »Post festa« jelent csak meg a csendőrség, igazolásra szólítottak föl több Bárány-utcai békés járóelöt, azután megindították a nyomozást, mely — more patrio — eredménytelenül folyik.

— **Szociálista gyűlés Regőcén.** Az általános választói jog érdekében ma, vasárnap délután népgyűlés lesz a bajai járásbeli Regőcén, hova Bajáról is számosan fognak ez alkalomból kiemenni.

— **Luca-napja.** Nagy napja volt szerdán a magyar babonás világunk: Luca-napja, amely tulajdonképp már kedden este kezdődött. Luca-napja voltaképpen szent Lucia vértanu emlékinépe, mely csak később került vonatkozásba a boszorkányokkal. A magyar népeletben különösen a Luca-szeke ismeretes, melynek hagyományos alakja az ösrégi időkfort fogva varázserőjének tartott, magyarul ugynevezett boszorkányszög, mely egy csilag képét mutatja. Ezt az ábrát már a pythagorikusok használták titkos szövegezték ismertető jeleül s mindenfélre büvs erőit tulajdonították neki. A Luca-székéről a mi népünk babonája alig hasonlít valamilyen más népek Luca-napjához fűzött babonájához. A vénasszonyok Luca-napja elődjében elővesznek egy szál fát és abból szeket faragnak, melynek karácsonyra kell készen lenni. Nem kell valami nagy, vagy éppen disznesk lenni, elég, ha csak akkora, hogy épen ráülhet, vagy legalább ráülhat az illető. A fődolog az, hogy mindennap kell valmit faragni rajta, mert ha egy nap elmúlnék anélkül, hogy nem faragtak volna rajta, cefjárt téveszti az egész. Amikor aztán készen vannak vele épen szent este, elviszik magukkal az éjjeli misére. Itt, lehetőleg közel az oltárhoz, ráül, vagy ráál az illető vénasszony és — meglátja a város összes boszorkányait. Mert a Luca-székének olyan nagy a hatása a boszorkányokra, hogy tüstént látható alakot öltének magukra s izben hátat fordítanak az oltárnak. Így hát szemtől-szembe találkozik velük a tekintetük.

— **Katonák karácsonyi vakációja.** Félhivatalos forrás jelenti: Hivatalos helyről nyert értesülésünk szerint alaptalan az a hír, hogy a hadügyminiszter az összes magyarországi hadtestekhez rendeletet intézett, amelyben utasítja őket, hogy a katonák karácsonyi szabadságolását a legszűkebbre korlátozzák és a tiszteknek is csak a föltétlenül szükséges esetben adjanak karácsonyi szabadságot. Ilyen, vagy hasonló intézkedés egyáltalában nem történt.

— **A bajai posta karácsonya.** A karácsonyi és ujévi rendkívüli csomagposta forgalomra tekintettel, a helybeli postafőnök ezúton is fölhívja a közönség figyelmét, hogy küldeményeinek csomagolását és pontos címzését fokozott figyelemmel eszközölje.

— **A belügyminiszter és a politizáló tisztviselők.** *Kristoffy* József belügyminiszter rendeletet küldött az összes törvényhatóságokhoz, amelyben meglátja a hivatalnokoknak politikai pártgyűlések összehívását és kijelenti, hogy tisztviselő ilyen gyűléseknek sem előlne, sem jegyzője nem lehet és ilyenféle megbízást nem fogadhat el.

— **Zenta város négyszázados jubileuma.** Pár hó múlva négyszáz éve lesz annak, hogy Zenta királyi városi szabadalmat nyert. E szabadalmat II. Ulászló király 1506. évi február 1-én kelt oklevelével adományozta. A négyszázéves évforduló a város — mint nekünk írják — meg fogja ünnepelni s ez ügyben a tanács legközelebb javaslatot fog terjesztani a közgyűlés elé. Az ünnepi alkalomra a város történetét is kiadják, melyet korábbi megbízatás alapján *Dudás* Gyula tanfelügyelő, a megyei történelmi társulat ismert historikus írta.

— **Karácsonyfának alkalmas gyökere fenyezőkaphatók a gyümölcsészeti egyesület kertészetében, melyekre az egyesület tagjai illetményükbe való beszámítás mellett is igényt tarthatnak.**

— **Uj mérnökválasztás Kunbaján.** A november 26-án megjelölt tagosító mérnökválasztás ellen *Szűcs* Ervin Ede bajai mérnök előterjesztést adott be, minek folytán a szabadkai kir. törvényszék a választást megsemmisítette és új mérnökválasztást rendelt el.

Legujabb a politikában.

Lukács László volt pénzügyminiszter tegnap délben volt audiencián a királynál. Erősen tartja magát az a hír, hogy ezuttal azt a megbízást kapta, miszerint akár mint homo regius, akár más megfelelő minőségben tárgyalásokat folytasson a koalíció vezérferfiaival a kibontakozás érdekében — az ediginél koncibab érdekében.

Fejérváry Géza fő miniszterelnök tegnapi királyi kihallgatásának eredményeként közlik, hogy Öfelsége is hozzájárult a képviselőház újabb elnapolásához.

Nyilttér. *)

Kitünően megvéd a

MATTONI/FELE

GIÉSSHÜBLER

természetes égyéymes

SÁVANYUVÍZ

A dugó égyémes

sokféle infectious bajtól; a pusztá gránitszikalából fakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

*) Az e rovathon közlöttékrét nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Bukott bajai kereskedők a vádoltak padján.

Lusztig Zoltán 1902-ben rőfös és divátüzletet nyitott Baján. Pénze azonban nem volt hozza, hát hitelbe dolgozott. 3000 koronát kapott kölcsön az apjától, azzal kezdte meg az üzletet. Egy évig vezette maga az ügyeket, de aztán sehogy sem boldogult, tehát fölkérte apját, Lusztig Ignácot, hogy lépjen be társnak, — ami meg is történt.

Miután azonban az üzlet igen rosszul ment, 1904-ben megbizta az atyját, hogy menjen a szomszédos községbe árulni, hogy a befolyt összegből a hitelezőket kiegyenlíthessék, mert akkor már nagyon zaklatták. Lusztig Ignác el is ment, Bácsalmáson meg több községben árulni a portékáját. Miután azonban a hitelezők pénz nem kaptak, csődöt kértek ellenük és pénzüik egy részét meg is kapták.

A héten állt a két kereskedő család bukás büntetvével vádolva, a bírák előtt. A tömeggondok 10000 korona aktívát és 30000 korona passívát mutatott ki, ezenkívül a szakértők is terhölőleg nyilatkoztak.

A vádoltak azzal védekeztek, hogy nem volt pénzüik az üzlet vezetéséhez.

A bíróság a család bukás büntetvével látta fennforogni és *Lusztig Zoltánt 8 honapi, Lusztig Ignácot pedig 1 évi és 3 honapi börtönnre ítélte.*

Szerkesztői üzenetek.

A vadonban. Nem közlöték.

Pál Armin Baja Versét, bár határozatlan ügyes, nem adhatjuk ki, mert lírai költeményeket egyáltalán nem közlünk. Egy-egy aktuális lokális események verse foglaltatás ellenben szivesen vennők gyakorlatra való tollalól. Üdvözlét.

Karácsonyi és ujévi vásár!

A nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívom

és választéku

Karácsonyfa
diszítési
tárgyai

megtekintésére.

Mindennemű

ifjusági iratok, képeskönyvek,

Diszmnűvek,

Diszlevélpapírok

egyszerű és legfinomabb kivitelben, készletben vannak.

Izlésesen **nyomatott**, valamint **litografált**

Névjegyek

a legrövidebb idő alatt jutányos áron készítettnek

Kollár A.

könyv- és papirkereskedésben és könyvnyomdájában

•••••

3 $\frac{1}{2}$ kapás, jól kezelt

SZÖLLŐ,

mely a szabadkai vasút 1-6 számú őrlházához közel van

eladó.

Hol? Megmondja a **KIADÓHIVATAL.**

•••••

Ügynökök

kerestetnek a **»Pesi Hazai Első Takarékpénztár«** (az ország legnagyobb takarékpénztára) által kibocsátandó új sorsjegyek törvényesen kiállított részleteinek eladására. Ezen sorsjegyek jätékterve utólérhetetlen. Évente 3 huzás **600.000, 400.000, 300.000, 200.000 koronás fönyereményekkel** és sok melléknyereménnyel.

Magas jutalék és jutalomdíj!

Sikeres működésnél esetleg hafizetés.

Anyag miatt forduljanak

Dirnfeld Testvérek

bankházához. Alapítva 1885-ben.

Budapest, IV., Váci-utca 2. sz.

Alírási előjegyzéseket

ezen sorsjegyekre készpénzfizetés ellenében már most elfogad

DIRNFELD TESTVÉREK bankháza

Budapest, IV., Váci-utca 2. szám.

Nagy szénraktár.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **mész, cement, téglá, cserép és építő-anyag** raktáramat

szénüzlettel

bővítettem ki.

Raktáron tartok kitűnő minőségű **porosz szenet, salgótarjáni** és egyéb faj szenet, melyek nálam legjutányosabb áron kaphatók.

Tisztelettel

Grünvald Dávid

Kazinczy Ferenc-u. 4.

Az alkalmas karácsonyi ajándékok vására megkezdődött már

Barta Vidor és Tsa

Illatszertárában Vörösmarty Mihály-u. 4. sz.

Kérjük a n. é. közönséget kirakatainknak szives megtekintésére.

Minden elképzelhető alkalmas ajándék, diszmutárgyak óriási választékban kaphatók!

Szigoruan szabott szolid árak!

Barta-féle „**Aranyvirág**” crème a legkiválóbb bőrápoló szer

1 tégely ára 2 korona.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvényéni, reumánál és meghűléseknél** bedörzsölés-képen használva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt botcsalások áratosak legyünk és csak olyan üvege fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József gyógyszerésznél, Budapesten.**

Richter gyógyszerárán
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában,
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szerküldés.

Minden könyvkereskedés útján kapható dr. Müller orv. tan. immár 41-ik kiadásban megjelent, díjjal kiténtetett műve a

megzavart ideg- és nemi rendszerről.

Bérmentesen borítékban küldöm 1 kor. 20 fillérért levélbélyegben.

Röber Kurt, Braunschweig.

A leghasznosabb
karácsonyi
ajándékok
az eredeti **SINGER**
varrógépek.

Megvásárolhatók
mindazon
üzletekben, amelyek
ezen cégtáblával
vannak ellátva.

Singer Co. Varrógép Részv. Társaság.

Baján: Br. Eötvös József-utca 8.

KOLLÁR A. BAJA

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-, ÉS RAJSZERKERESKEDÉSE,

KÖNYVNYOMDÁJA ES KÖNYVKÖTÉSZETE,

A »BAJAI HIRLAP« KIADÓHIVATALA.

Mindenemű könyvnyomdai munkák, ugymint: könyvek, folyóiratok, báli- és lakodalmi meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, számlák, levélpapírok, levélborítékok, körlevelek, gyászjelentések, árjegyzékek, falragaszok, stb. a legizlesebb és díszes kivitelen készíttetnek.

Községi-, közigazgatási- és ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Előfizetések bármely heti vagy napilapokra, valamint külföldi folyóiratokra az eredeti áron vétetnek fel.

Minden bárhol megjelent és hirdettelt művek a boltiáron megszerezhetők.

Ugyszintén azok a legkedvezőbb részleffizelésre is szállíthatnak.

Bármilyen könyvnyomdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Hirdetések a Bajai Hirlap részére a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Az aradi és eszaki egyesült vasutak cementgyára Gurahoncon.

Szállít lassan vagy gyorsan kötő

P O R T L A N D - C E M E N T E T,

mely a Magyar Mérnök és Építészegylet által megszabott normáliákat **70—80%-al felülmúlja.** Továbbá elad saját rendszerre szerint készült

szabadalmazott hornyolt cement- tetőcserépgyártó gépeket,

melyekkel **tetőcserép** szükségletét **fakereskedők, vállalkozók, gazdálkodók** házilag állíthatják elő. — A készítés pár nap alatt megtanulható, a gépek hordozhatók, a cserepek szabályosak, könnyűek, jól fednek és nagy szilárdságúak.

Egy hónapig

teljesen ingyen!

Aki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget „Az Ujság” politikai napilapra, annak egész december havában teljesen ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot: „AZ UJSÁG”-ot. Előfizetési árak: Egy hónapra 2 kor. 40 fillér, három hónapra 7 kor. „Az Ujság” gyönyörű kiállítású naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg. **Gyönyörű húsvéti album.** Megrendelési cím: „Az Ujság” kiadóhivatala Budapest., Kerepesi-ut

54. szám.

„Montignoso grófnő,” volt szász trónörökös nő emlékiratait most közli „Az Ujság.” — Ujjonnan belépő előfizetők külön levonatban megkapják ennek a szenzációs emlékiratnak eddig megjelent részét.